

Nakon tri godine dugog sudskog procesa kantonalni sud u Sarajevu donio je presudu kojom se poništava ekološka, okolinska, dozvola za gradnju hidroelektrane „Dindo“ na rijeci Ljutoj, desnoj pritoci Neretve na području općine Konjic. Ekološke dozvole za ovu i još dvije sporne elektrane na Ljutoj izdane su u maju 2013. g. koncesionaru „Turboinštitut“ iz Ljubljane od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma nakon provedene kontraverzne procedure Procjene uticaja na okolinu.

Iako ovo nije prva sudska presuda u FBiH kojom je osporena ekološka dozvola, ishodovana u proceduri PUO za neki ekološki rizičan projekat, ipak ima dosta razloga da bi se ova presuda mogla nazvati historijskom.

Tokom procedure PUO načinjeno je niz očiglednih zakonskih nepravilnosti od strane voditelja postupka, ali je ipak ovo Ministarstvo dodijelilo ekološke dozvole za pomenute elektrane. Također, Ministarstvo nije uopće ni razmatralo niti uvažilo argumentirane primjedbe i komentare ekoloških organizacija koji su u zakonskom roku pismeno dostavljeni Ministarstvu. Ekološke organizacije su najviše primjedbi imali na činjenicu da se cijeli projekat namjerava realizirati na području koje je 2005. g. proglašeno područjem od posebnog značaja za FBiH.

Ovo specifično područje sa visokim prirodnim vrijednostima, koje je upravo predmetno Ministarstvo trebalo da sačuva od devastacije do momenta proglašenja zaštite, postalo je „razvojna“ kolateralna šteta. Izrevoltirani ovakvim dugogodišnjim djelovanjem Ministarstva - koje je izdavanje ekoloških dozvola svelo na puku formalnost - ekološke organizacije iz Konjica i Sarajeva, uz podršku partnerskih organizacija sa područja cijele BiH, organizovale su javne proteste u Sarajevu sa ciljem ukazivanja na ovaj izraženi problem. S obzirom da se Ministarstvo oglušilo na apel ekoloških organizacija iste su iskoristile jedinu pravnu mogućnost te pokrenule upravni spor kod nadležne sudske institucije sa ciljem poništavanja izdatih ekoloških dozvola.

Nadležni kantonalni sud je uvažio gotovo sve primjedbe ekoloških organizacija na Studiju uticaja na okolinu mHE „Dindo“, pa je na koncu donio presudu kojom se poništava ekološka dozvola i proces PUO vraća na početak. S obzirom da i druge dvije sporne planirane hidroelektrane imaju gotovo identične karakteristike, odnosno i za njih važe jednake primjedbe, tako je i realno očekivati da sud uskoro donese iste presude kao za mHE „Dindo“, budući da se predmeti vode u odvojenim sudskim postupcima.

Podsjećamo da je kompaniji Turboinštitut od strane Općine Konjic dodjeljena koncesija na

osnovu tenderske dokumentacije koja je predviđala izgradnju deset mini hidroelektrana na Ljutoj sa tzv. tirolskim tipom izvedbe. Ovaj tip podrazumijeva protočne derivacione hidroelektrane bez visokih brana i velikih akumulacija.

Međutim, koncesionar je naknadno mijenjao idejno rješenje projekta pa je, uz aminovanje Općine Konjic, umjesto prvobitno planiranih 10 derivacionih mini HE preprojektovao rješenje u 7 mini HE i 3 klasične derivacione HE sa visokim branama i pripadajućim akumulacijama.

Visinu planiranih brana za tri sporne HE koncesionar je u par navrata nonšalantno mijenjao pa su iste od početnih 10-ak metara „narasle“ do preko 30 metara visine. Udruženje „Zeleni Neretva“ iz Konjica se usprotivilo ovakvom idejnom rješenju, kao i načinu na koji je vođena procedura PUO, te je javno prezentiralo svoje primjedbe na ovaj projekat, a kasnije i na Studiju uticaja na okolinu tokom postupka PUO.

Takav kritički stav se nije svidio rukovodstvu Općine Konjic pa je u narednom periodu udruženje bilo izloženo raznim vrstama pritisaka, a na istaknute aktiviste je vršena otvorena hajka. Danas, kada ova sudska presuda dokazuje ispravnost tvrdnji udruženja, teško je vjerovati da će općinsko rukovodstvo priznati svoju grešku i učiniti makar neku simboličnu gestu izvinjenja prema aktivistima koji su i dan danas ostali anatemisani od strane vlasti.
izvor: zeleni-neretva.ba